

Tekninen lautakunta

Aika 14.12.2022 klo 17:00 - 18:40

Paikka Kaupungintalon valtuustosali

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 127	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	3
§ 128	Teknisen lautakunnan pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 129	Teknisen lautakunnan vuoden 2023 talousarvion käyttötalouden käyttösuunnitelma	5
§ 130	Teknisen lautakunnan vuoden 2023 investointien käyttösuunnitelmat ja työohjelmat	6
§ 131	Teknisten palveluiden saatavien poistaminen	7
§ 132	E18 Turun Kehätien asemakaava ja asemakaavan muutos (AK-370)	8
§ 133	Murikon asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen, urakoitsijan valinta	15
§ 134	Venesatamien ja ranta-alueiden rakentaminen ja kunnossapito 2023 - 2024	17
§ 135	Kunnallistekniikan konsulttipalveluiden puitesopimus vuosille 2023 - 2025	18
§ 136	Matkailijapuiston yleissuunnitelmaehdotuksen vahvistaminen	22
§ 137	Valtuutettu Leena Haanpään ym. valtuustoaloite lähikalan ja riistalihan nostamiseksi proteiinitarjonnan ykkösvaihtoehdoksi kaupungin tilaisuuksissa	24
§ 138	Ilmoitusasiat ja viranhaltijapäätökset	27

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Jaanto Martti	Puheenjohtaja	
	Lindgren Heikki	Varapuheenjohtaja	
	Ansamaa Eliisa	Jäsen	
	Jyväkorpi Antti	Jäsen	
	Latvala Eero	Jäsen	
	Lehtonen Arto	Jäsen	
	Peltola-Ojala Päivi	Jäsen	
	Ratilainen Mika	Jäsen	
	Saarni Kaija	Jäsen	
	Suovanen Kaisa	Jäsen	
	Hirvi Mika	Yhdyskuntatekniikan päällikkö	
	Takanen Juha	Henkilökunnan edustaja	
	Ojala Reima	Esittelijä	
	Romppainen Sirpa	Pöytäkirjanpitäjä	
	Alm Pekka	Kiinteistöpäällikkö	
	Äijö Kaisa	Kaupunginarkkitehti	

Allekirjoitukset

Martti Jaanto
puheenjohtaja

Sirpa Romppainen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

127 - 138

Pöytäkirjan tarkastus

Naantalissa 19.12.2022

Heikki Lindgren
pöytäkirjantarkastaja

Mika Ratilainen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Kaupungin nettisivut 20.12.2022 .

Tekninen lautakunta

§ 127

14.12.2022

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 127

Kuntalain 103 §:n mukaan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Läsnä oleviksi katsotaan myös toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Esityslista lähetetään toimielimen päättämällä tavalla vähintään neljä päivää ennen kokousta.

Päätösehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Tekninen lautakunta

§ 128

14.12.2022

Teknisen lautakunnan pöytäkirjantarkastajien valinta

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 128

Hallintosäännön 164 §:ssä todetaan, että pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 17.8.2022 § 76 päättänyt, että sen pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti pääsääntöisesti kokousta seuraavana päivänä. Pöytäkirjan sähköisestä tarkastamisesta ei jatkossa makseta luottamustointen ja viranhaltijoiden palkkio- ja matkustussäännön mukaista erillistä palkkiota.

Päätösehdotus

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Heikki Lindgren ja Mika Ratilainen.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Heikki Lindgren ja Mika Ratilainen.

Tekninen lautakunta

§ 129

14.12.2022

Teknisen lautakunnan vuoden 2023 talousarvion käyttötalouden käyttösuunnitelma

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 129
688/02.02.00/2022

Valmistelija

Talouspäällikkö Sirpa Romppainen 7.12.2022

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 14.11.2022 § 96 hyväksynyt talousarvion vuodelle 2023. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä talousarvion on toimielinten ensi tilassa vahvistettava tulosalueiden meno- ja tulolajitasoiset käyttösuunnitelmat.

Käyttösuunnitelma on toimielimen hyväksymä asiakirja, joka sisältää tulosalueen tai investointikohteen määrärahojen, tuloarvioiden ja tavoitteiden jaon toimintayksiköittäin, kustannuspaikoittain tai kohteittain.

Tulosalueen sitovuustaso on toimintakate eli tulojen ja menojen erotus. Sitovuustaso on luonteeltaan tekninen, eikä positiivinen poikkeama anna oikeutta päättää uusista toiminnoista.

Teknisen lautakunnan talousarvio on pääosin hyväksytty toimielimen esityksen mukaisena. Joidenkin sisäisten erien osalta luvut ovat täsmentyneet talousarvion valmistelun yhteydessä.

Liitteenä on ehdotus teknisen lautakunnan vuoden 2023 talousarvion käyttötalouden käyttösuunnitelmaksi. Toimintayksiköiden vastuuhenkilöt on nimetty käyttösuunnitelmassa.

Liite 1, TEKLA 14.12.2022

Vuoden 2023 talousarvio teknisen lautakunnan osalta on oheismateriaalina.

Oheismateriaali: Vuoden 2023 talousarvio, käyttötalous

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta vahvistaa liitteen mukaisesti vuoden 2023 talousarvion käyttösuunnitelman sekä nimeää esityksen mukaisesti toimintayksiköiden vastuuhenkilöt.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta

§ 130

14.12.2022

Teknisen lautakunnan vuoden 2023 investointien käyttösuunnitelmat ja työohjelmat

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 130
688/02.02.00/2022

Valmistelija

Taluspäällikkö Sirpa Romppainen 7.12.2022

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 14.11.2022 § 96 hyväksynyt talousarvion vuodelle 2023 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2023 - 2026. Investointiosaan päätettiin aikaistaa Kalevanniemen liikuntahallin suunnittelua vuodelle 2023 ja rakentamista vuosille 2024-2026.

Täytäntöönpanomääräysten mukaan toimielinten on ensi tilassa vahvistettava omat meno- ja tulolajikohtaiset käyttösuunnitelmansa. Investointien osalta vahvistetaan vuoden 2023 hankekohtainen investointien käyttösuunnitelma sekä yhdyskuntatekniikan ja tilalaitoksen investointihankkeiden työohjelmat vuodelle 2023.

Liitteet 1 – 3, TEKLA 14.12.2022

Hankeryhmien ja hankkeiden vastuuhenkilöt on nimetty investointien käyttösuunnitelmayhteenvedossa.

Oheismateriaalina on taloussuunnitelman investointiosa teknisen lautakunnan osalta.

Oheismateriaali: Vuoden 2023 talousarvio, investoinnit

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta vahvistaa liitteen mukaisesti vuoden 2023 talousarvion investointien käyttösuunnitelman ja työohjelmat sekä nimeää hankkeiden ja hankeryhmien vastuuhenkilöt.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta

§ 131

14.12.2022

Teknisten palveluiden saatavien poistaminen

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 131
187/02.06.04/2022

Valmistelija

Taluspäällikkö Sirpa Romppainen 21.11.2022

Kaupunginhallitus, lautakunta tai viranhaltija voi päätöksellään poistaa kirjanpidon saatavatileistä ne saamiset, joita ei perintätoimin ole pystytty perimään tai joiden periminen muista syistä ei ole mahdollista.

Saatavan poisto on aina perusteltava. Saatavan poiston tulee tapahtua kolmen vuoden kuluessa laskutusvuoden päättymisestä. Poistetut saatavat siirretään perittäviksi perintätoimiston toimesta, joka ylläpitää niistä luetteloa. Perintätoimisto jatkaa perintää, kunnes saatava joko saadaan tai siitä ja sen perinnästä luovutaan. Poistetuista saatavista myöhemmin mahdollisesti tulevat suoritukset tuloutetaan rahatoimelle.

Vapaaehtoinen saatavasta ja sen perinnästä luopuminen on aina käsiteltävä luottamustoimielimessä.

Tekniset palvelut esittää liitteessä todettujen saatavien poistoa kirjanpidosta. Liitteet ovat JulkL 24.1 § 20 ja § 23 perusteella salaisia, mutta kokouksen osallistujien nähtävillä sähköisessä kokoushallinnassa.

Liite 1 , TEKLA 14.12.2022 (Salassa pidettävä Julk. 24.1. § 23)

Hallintosäännön 26 § kohdan 4 mukaan kukin lautakunta päättää toimialallaan saatavien poistamisesta, kun saatavien määrä on yli 100 euroa.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää poistaa liitteiden mukaiset saatavat.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta

§ 42

07.04.2021

Tekninen lautakunta

§ 132

14.12.2022

E18 Turun Kehätien asemakaava ja asemakaavan muutos (AK-370)

Tekninen lautakunta 07.04.2021 § 42

Valmistelija

Kaupunginarkkitehti Osku Uurasmaa 29.3.2021:

Kaupunginhallitus päätti 24.2.2020 (§46) käynnistää asemakaavahankkeen nimellä Turun Kehätien eritasoliittymät ja niiden ympäristö.

Turun Kehätien asemakaavasta on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). OAS on liitteenä. Samalla kaavan nimeä on yksinkertaistettu.

LIITE A1, TEKLA 7.4.2021 (säilytetään erillisessä kaavakansiossa)

Suunnittelun tavoite

Turun Kehätie on osa Naantalista Turun ja Helsingin kautta Vaalimaalle kulkevaa päätieyhteyttä E18, joka kuuluu koko Euroopan kattavan TEN-T -tieverkon ydinverkkokäytävään Välimereltä Pietariin.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on aloittanut kehittämistoimenpiteet E18-tien saattamiseksi eurooppalaisen päätieverkon vaatimuksia vastaavalle tasolle. Maantielain mukaisen yleissuunnitelman laatimista varten ELY on teettänyt hankkeesta ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA). Yleissuunnitelman lisäksi tehdään tiesuunnitelma, jossa määritetään tarkasti tien sijainti ja muut yksityiskohdat. Tiesuunnitelman hyväksyminen edellyttää, että alueella on voimassa oikeusvaikutteinen kaava (Laki liikennejärjestelmistä ja maanteistä 17§).

Asemakaavatyön tavoitteena on selvittää Turun kehätien Naantalin osuuden liikennejärjestelyjä Kehätien yleissuunnitelman mukaisesti, kuten tasoliittymien poistamista tai niiden muuttamista eritasoliittymiksi. Lisäksi tutkitaan maantietalueen ympärillä olevien alueiden maankäytöllisiä ratkaisuja, mahdollisuuksia kaupungin kaupallisten palveluiden lisäämiseen ja monipuolistamiseen sekä rata-alueen kehittämistarpeita liityntäpysäköintialueineen.

E18 Turun kehätie / Naantali -asemakaavatyö on kuulutettu vireille vuoden 2020 kaavoituskatsauksessa.

Alueen rajaus ja nykytilanne

Noin 85 hehtaarin suuruinen suunnittelualue sijoittuu Naantalista Turun suuntaan kulkevan nykyisen Armonlaaksontien (Turun Kehätie) alueelle ja sen lähiympäristöön. Kaavoitettava alue ulottuu Järveläntien liittymän länsipuolelta aina Raision rajalle saakka. Pohjoispuoleltaan suunnittelualue rajautuu pääosin rautatiealueeseen ja etelässä Humaliston alueeseen, Luolalanjärveen sekä Luolalan teollisuusalueeseen. Alueen rajaus saattaa muuttua kaavatyön aikana.

Tekninen lautakunta
Tekninen lautakunta

§ 42
§ 132

07.04.2021
14.12.2022

Maanomistus ja maankäyttösopimus

Osa kaavoitettavasta alueesta on valtion omistuksessa olevaa maantietä. Alueella on muutamia yksityisessä omistuksessa olevia kiinteistöjä. Naantalin kaupunki omistaa muut alueet. Maanomistajien kanssa tehdään tarvittaessa maankäyttö- ja rakennuslain mukainen maankäyttösopimus.

Aikataulu

Kaavahankkeen tavoitteena on, että

- kaavaluonnos käsiteltäisiin vuoden 2021 syksyn aikana
- kaavaehdotus käsiteltäisiin kevään 2022 aikana
- kaava hyväksyttäisiin vuoden 2022 loppuun mennessä

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta merkitsee tiedoksi 29.3.2021 päivätyn E18 Turun Kehätien asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Samalla tekninen lautakunta lähettää osallistumis- ja arviointisuunnitelman tiedoksi kaupunginhallitukselle, jotta kaupunginhallitus voi varmistaa, että suunnittelun tavoitteet ja alustava aluerajaus vastaa kaavahankkeelle asetettuja tavoitteita.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 132
632/10.02.03/2021

Valmistelija

Kaupunginarkkitehti Kaisa Äijö 2.12.2022

Kaupunginhallitus päätti 24.2.2020 (§46) käynnistää asemakaavahankkeen nimellä Turun Kehätien eritasoliittymät ja niiden ympäristö. Kaavahankkeesta on laadittu 29.3.2021 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma, jonka tekninen lautakunta merkitsi tiedoksi 07.04.2021 § 42.

Alueelle on laadittu 2.12.2022 päivätty asemakaava- ja asemakaavanmuutosluonnos, joka sisältää kaavakartan ja selostuksen liitteineen ja oheismateriaaleineen. Kaavan valmisteluaineistoa esitetään asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Suunnittelun tarve

Turun Kehätie on osa Naantalista Turun kautta Helsinkiin kulkevaa päätieyhteyttä E18, joka kuuluu koko Euroopan kattavan TEN-T -tieverkon Skandinavia–Välimeri ydinverkkokäytävään.

Tekninen lautakunta
Tekninen lautakunta

§ 42
§ 132

07.04.2021
14.12.2022

Varsinais-Suomen ELY-keskus on aloittanut kehittämistoimenpiteet E18-tien saattamiseksi eurooppalaisen päätieverkon vaatimuksia vastaavalle tasolle. Maantielain mukaisen yleissuunnitelman laatimista varten ELY on teettänyt hankkeesta ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA). Yleissuunnitelman lisäksi tehdään tiesuunnitelma, jossa määritetään tien sijainti ja muut yksityiskohdat. Tiesuunnitelman hyväksyminen edellyttää, että alueella on voimassa oikeusvaikutteinen kaava (Laki liikennejärjestelmistä ja maanteistä 17§).

Suunnittelualue ja tavoite

Noin 42 hehtaarin suuruinen suunnittelualue sijoittuu Naantalista Turun suuntaan kulkevan nykyisen Armonlaaksontien (Turun Kehätie) alueelle ja sen lähiympäristöön välillä Järeveläntien eritasoliittymä – Vanton eritasoliittymä.

Kaavoitettavan alueen raja-alue sisältää Kehätien tiesuunnitelman toteuttamisen vaatimat alueet sekä suunnitelmien aiheuttamat tarpeet liittymien lähialueilla. Alustavaa rajausta on tarkennettu jättämällä suunnittelualueen ulkopuolelle alueita, joiden ratkaisut eivät ole riippuvaisia Kehätiestä eikä tiesuunnitelman laadinta niitä edellyttä. Asemakaavatyön tavoitteena on mahdollistaa Turun Kehätien yleissuunnitelman mukaiset Naantalin osuuden liikennejärjestelyt ja osoittaa maantiealueen ympärillä olevien alueiden maankäytön ratkaisut sekä tarkastella mahdollisuuksia kaupallisten palveluiden ja liiketoiminnan lisäämiseen ja monipuolistamiseen sekä rata-alueen ympäristöön liittyvien pysäköintialueiden kehittämistarpeita.

Suunnittelun lähtökohdat

Suunnittelualueella on voimassa Varsinais-Suomen maakuntakaava. Asemakaavan valmistelua ohjaa Manner-Naantalin osayleiskaava, jossa on huomioitu E18 -tien asettamat vaatimukset.

Kaavan valmistelussa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ja niiden toteuttamista on edistettävä. Ne käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Suunnittelualue on pääosin asemakaavoittamaton. Osittain suunnittelualueelle sijoittuu kuitenkin useita voimassa olevia asemakaavoja, jotka edellyttävät muutoksia.

Maanomistus ja maankäyttösopimukset

Osa kaavoitettavasta alueesta on valtion omistuksessa olevaa maantietä ja rata-alueita. Alueella on muutamia yksityisessä omistuksessa olevia kiinteistöjä. Naantalin kaupunki omistaa muut alueet. Maankäyttösopimukset laaditaan tarvittaessa.

Tekninen lautakunta
Tekninen lautakunta

§ 42
§ 132

07.04.2021
14.12.2022

Selvitykset ja rinnakkaissuunnitelmat

Aluetta koskee useat taustaselvitykset, joita on laadittu osana maakunta- ja yleiskaavoja, Turun Kehätien (E18) parantamishanketta (YVA, ympäristövaikutusten arviointiselostus), Turun kehätien yleissuunnitelmaa (meluselvitys) sekä Ruonan yhdystien asemakaavaa (Kaupallinen selvitys).

Asemakaavatyön aikana laaditaan tai on laadittu seuraavat selvitykset:

- Luontoarvojen perusselvitys
- Tiesuunnitelmaan laadittu luontoarvojen perusselvitys
- Terveyskylpylä- ja viinatehdasalueen tarkkuusinventointi
- Kehätien eritasoliittymien ympäristön kaupallinen selvitys (valmisteilla)
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma (valmisteilla)

Kaavahankkeeseen liittyy suoraan tai sen valmisteluun vaikuttavat seuraavat käynnissä olevat rinnakkaissuunnitelmat:

- E18 NARA tiesuunnitelma (Yleissuunnitelma hyväksytty 2020)
- Luolalan-Viestitien asemakaavamuutos (AK-374), Viestitien, Patenttikadun ja Luolalankadun muuttaminen maantiekse/TEN-T-verkon ulottaminen Turun Kehätieltä Luolalan kautta satamaan asti (valmisteluvaiheessa)
- Ratasuunnitelman laadinta: Raisio-Naantali radan sähköistys ja perusparannus sekä mahdollinen matkustajaliikenteen kehittäminen /ratapihajärjestelyt

Kaavaratkaisun pääperiaatteet – tiesuunnitelman ja maankäytön yhteensovittaminen

Järveläntien eritasoliittymä - keskustan sisääntulo

Eritasoliittymä sijoittuu nykyiselle Muumimaailman liityntäpysäköintialueelle ja suuri osa alueesta jää silmukkarampin alle. Järveläntien liittymäratkaistut edellyttävätkin uusia maankäytöllisiä ratkaisuja muumiparkin osalta. Satamaraiteen eteläpuolelle sijoittuu uusi katu, joka palvelee ensivaiheessa muumiparkille tarkoitettua korvaavaa, itään jatkettua liityntäpysäköintialuetta (LP). Pysäköintialueen läpi ohjataan kulku yksityistielle, jolla turvataan radan eteläpuolisten alueiden saavutettavuus ja mahdollinen myöhempi maankäytön kehittäminen. Uuden kadun varteen sijoitettava yleisten pysäköintilaitosten korttelialue (LPY) mahdollistaa rakenteellisen pysäköinnin toteuttamisen alueelle. Kortteliin on mahdollista sijoittaa myös polttoainejakelu- ja sähköautojen latauspaikka. Korttelilla on tärkeä kaupunkikuvallinen merkitys Naantalin keskustan sisääntulossa ja paikka edellyttää korkeatasoista rakennus- ja viherympäristösuunnittelua.

Ruonan eritasoliittymä - uudet kaupan ja liiketoiminnan paikat

Ruonan Yhdystien linjausta on siirretty pohjoisemmas kaupunginhallituksen lausunnon mukaisesti, mikä parantaa Ruonan Yhdystien varteen osoitetun uuden kaupan paikan (KL) toimintaedellytyksiä. Korttelialueen ja omakotialueen väliin on osoitettu puistoaluetta. Kaupan toimintojen, rakenteiden ja istutusten suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon asutuksen läheisyys. Ruonan yhdystie ylittää Kehätien pisaraliittymän ratkaistuna katuyhteytenä ja jatkuu Luolalan puolella Linkkikatuna. Eritasoliittymän alueella maantie-, katu-, rata-alueet sekä kevyenliikenteen reitit muodostaa merkittävän liikenteellisen

Tekninen lautakunta
Tekninen lautakunta

§ 42
§ 132

07.04.2021
14.12.2022

solmukohdan. Linkkikadulla Mauste-Sallisen risteysjärjestelyitä on muutettu. Mauste-Sallisen tonttiin kohdistuu samalla muutoksia. Noutokadun varrella olemassa olevan K-tontin rajoja tarkistetaan ramppijärjestelyiden tilatarpeiden johdosta ja Noutokadun päähän osoitetaan uusi liiketoiminnalle (K) tarkoitettu tontti.

Vanton eritasoliittymä – Satamaan johtavan Ten-T reitin liittymä

Vanton eritasoliittymäratkaisu edellyttää vähäisiä tie- ja suojavieralueeseen kohdistuvia asemakaavatarkistuksia. Kehätien ratkaisut ja tiesuunnitelman laadinta eivät edellytä Vanton pohjoispuolella sijaitsevan, yleiskaavassa kaupallisten palvelujen ja työpaikkojen alueen (KM-tv/TP) kaavoittamista. Alue onkin tässä vaiheessa rajattu suunnittelualueen ulkopuolelle. Vanton eritasoliittymässä saarten suuntaan johtavat ajorampit poistetaan, liittymäväliä pidennetään ja näkyvyyttä parannetaan.

Melusuojaukset

Tiesuunnitelman meluselvitysten tarkennuttua on alustavaan tiesuunnitelmaan sijoitettu melusuojauksia Viluluodon, emäntäkoulun ja Karvetin kohdalle sekä Vantontien itäpuolelle.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään Turun Kehätien (E18) parantamishankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostusta (YVA).

Vaikutukset arvioidaan seuraavista kokonaisuuksista:

- Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja palveluihin
- Vaikutukset liikenneverkkoon ja liikenneturvallisuuteen
- Vaikutukset elinkeinoelämään ja talouteen
- Vaikutukset elinympäristöön
- Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Vaikutukset luonnonympäristöön ja virkistysalueisiin

Positiivisia vaikutuksia ovat mm.

- Liikenneturvallisuus paranee
- Naantalin TEN-T satamayhteyden toimivuus paranee
- Liikenteen sujuvuus paranee
- Matka-aika pienenee ja ruuhkat poistuvat
- Myönteisiä vaikutuksia joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteille
- Liikenteen meluhaitat asutukselle pienenevät merkittävästi
- Tukee kaupunkiseudun kasvuedellytyksiä
- Tienkäyttäjät saa ajantasaisen tiedon liikenteestä ja kelistä

Negatiivisia vaikutuksia ovat mm.

- Estevaikutukset lähiympäristön asukkaille ja eläimistöille.
- Maisemaan kohdistuvat muutokset
- Erittäin haastavat pohjaolosuhteet heikentävät hankkeen kannattavuutta

Liitteet 1 - 3, TEKLA 2.12.2022

Tekninen lautakunta
Tekninen lautakunta

§ 42
§ 132

07.04.2021
14.12.2022

Oheismateriaalina luontoselvitykset 2kpl, tarkkuusinventointi

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää, että 2.12.2022 päivätystä E18 Turun Kehätien asemakaava ja asemakaavamuutoksen valmisteluaineistosta varataan osallisille maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukainen tilaisuus mielipiteen esittämiseen.

Luonnoksesta pyydetään seuraavat lausunnot:

- Väylävirasto
- Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Varsinais-Suomen liitto
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
- Puolustusvoimat
- Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
- Varsinais-Suomen pelastuslaitos
- Raision kaupunki
- Naantalin Energia Oy
- Caruna Oy
- Fingrid Oy
- DNA Oyj

Kokouskäsitely

Keskustelun aikana lausuntolistaan päätettiin lisätä muutkin verkkoyhtiöt.

Muutettu päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää, että 2.12.2022 päivätystä E18 Turun Kehätien asemakaava ja asemakaavamuutoksen valmisteluaineistosta varataan osallisille maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukainen tilaisuus mielipiteen esittämiseen.

Luonnoksesta pyydetään seuraavat lausunnot:

- Väylävirasto
- Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Varsinais-Suomen liitto
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
- Puolustusvoimat
- Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
- Varsinais-Suomen pelastuslaitos
- Raision kaupunki
- Naantalin Energia Oy
- Fingrid Oy
- DNA Oyj
- Telia
- Elisa Oyj
- Erillisverkot
- Caruna sähköverkot
- Turun Seudun Kaukolämpö Oy
- Turku Energia kaukolämpö
- Naantalin vesihuolto

Tekninen lautakunta

§ 42

07.04.2021

Tekninen lautakunta

§ 132

14.12.2022

Päätös

Teknisen johtajan muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Murikon asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen, urakoitsijan valinta

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 133
1266/02.08.00/2022

Valmistelija

Rakennuttajainsinööri Heikki Voutilainen 2.12.2022

Hanke

Rakennuskohteena on Murikon asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen. Kohteessa rakennetaan uusi katu Vihnetie (n. 190 m) ja uusi kevyen liikenteen väylä Vihnekuja (n. 70 m), jatketaan Putkikatua (n. 180 m) Vengantielle sekä uusitaan Lehtismäentien ja Maskuntien risteysjärjestelyt. Lehtismäentien yhteys Maskuntiehen katkaistaan. Työ on tarkoitus aloittaa tammikuun 2023 alkupuolella, niin että työt valmistuvat kesäkuussa 2023.

Hankkeen rahoitus

Taloussuunnitelmassa 2023 on investointien kohdassa Murikon alueen asemakaava, vuodelle 2023 varattu yhteensä 460 000 € määräraha.

Tarjouskilpailu

Teknisten palveluiden yhdyskuntatekninen osasto on pyytänyt tarjouksia Murikon asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentamisesta 7.11.2022 päivätyllä tarjouspyyntökirjeellä. Tarjoukset pyydettiin jättämään 28.11.2022 klo 16.00 mennessä. Hankinnasta tehtiin hankintailmoitus valtakunnalliseen CLOUDIA- ja HILMA-järjestelmään.

Oheismateriaali: Tarjouspyyntökirje

Tarjousten käsittely

Tarjoukset avattiin 29.11.2022 klo 8.00 alkaen. Tarjouksen oli jättänyt 11 kpl tarjoajaa.

Tarjousten käsittelyn ensimmäisessä vaiheessa arvioitiin tarjouksen jättäneiden urakoitsijoiden kelpoisuus. Kelpoisuusehdot täytyivät kaikkien tarjoajien osalta.

Tarjousten käsittelyn toisessa vaiheessa käytiin läpi urakkahinnat. Urakan ratkaisuperusteena on halvin vertailuhinta, joka koostuu urakkahinnasta ja 10 %:sta yksikköhinnosta. Tarjousten käsittelystä laadittiin avauspöytäkirja.

Oheismateriaali: Tarjousten avauspöytäkirja

Oheismateriaali: Tarjousten vertailutaulukko ja kelpoisuudet

Halvimman vertailuhinnan 394.801,62 € (alv 0 %) jätti Koneurakointi Heino Oy, jonka urakkatarjouksen hinta on 350.000,00 € (alv 0 %), ja jonka kanssa käytiin tarjouksen urakkaneuvottelu (selonottoneuvottelu)

Tekninen lautakunta

§ 133

14.12.2022

1.12.2022. Neuvottelun tarkoituksena oli varmistaa, että tarjous vastaa sisällöltään tarjouspyyntöä.

Oheismateriaali: Neuvottelumuistio

Hankkeen kokonaiskustannukset

Hankkeen kustannuksiksi arvioidaan muodostuvan 460 000 euroa jakaantuen seuraavasti:

Urakkahinta	350 000,00 €
Lisätyövaraus	n. 31 500,00 €
Katuvalaistus (Naantalin Energia)	33 240,60 €
Vesihuollon tarvikkeet ja työt	n. 35 000,00 €
Vihertyöt	n. 5 000,00 €
Työnaikainen suunnittelu ja mittaukset	n. 5 000,00 €
Yhteensä	n. 459 740,60 €

Yritysvaikutusten arviointi:

Hanke tarjoaa toteutusvaiheessa rakennusalan työtehtäviä.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää valita Murikon asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentamisen urakan rakentajaksi halvimman vertailuhinnan antaneen urakoitsijan Koneurakointi Heino Oy:n urakkahintaan 350 000,00 euroa (alv 0 %) sekä tilata katuvalaistuksen Naantalin Energia Oy:ltä hintaan 33 240,60 euroa (alv 0 %).

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Venesatamien ja ranta-alueiden rakentaminen ja kunnossapito 2023 - 2024

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 134
1270/02.08.00/2022

Valmistelija

Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Hirvi 5.12.2022

Yhdyskuntatekniikka on pyytänyt tarjouksia venesatamien ja ranta-alueiden rakentamisesta ja kunnossapitotöistä vuosille 2023-2024. Tarjouspyyntöön on sisällytetty optio vuodelle 2025.

Tarjouspyyntö on pitää sisällään kiinteä hintaisen vuosittaisen peräpaalujen oikomisen ja tasaamisen. Sen lisäksi on pyydetty tuntihinta keskeisistä rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyvistä töistä kuten:

- proomu ja pitkäpuominen kaivinkone
- miestyö
- pitkäpuominen kaivinkone
- uusi peräpaalu asennettuna kpl

Venesatamien ja ranta-alueiden töitä teetetään tarjouksessa annetuilla tuntihinnoilla kulloisenkin vuoden työohjelman mukaisissa pienissä vesistöissä erilliseen tuntimääräarvioon perustuen. Vuoden 2023 työohjelmassa on Presidentinlaiturin matalien kävelylaitureiden uusiminen. Erikseen kilpailutetaan mm. kelluvien laitureiden hankinnat ja laajat ranta-rakentamistyöt.

Oheismateriaali: Tarjouspyyntö

Tarjouksia saatiin kaksi kappaletta.

Oheismateriaali: avauspöytäkirja

Naantalin ranta- ja maanrakennus Oy antoi edullisimman vertailuhinnan 21 810 euroa (ALV 0%)

Oheismateriaali: tarjousten vertailutaulukko

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää valita Naantalin ranta- ja maanrakennus Oy:n vertailuhintaan 21 810 € (ALV 0%) venesatamien ja ranta-alueiden rakentamiseen ja kunnossapitotöihin vuosille 2023-2024.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnallistekniikan konsulttipalveluiden puitesopimus vuosille 2023 - 2025

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 135
1268/02.08.00/2022

Valmistelija

Suunnitteluinsinööri Heli Ojanen 7.12.2022

Teknisten palveluiden yhdyskuntatekniikan osasto on pyytänyt tarjouksia kunnallisteknisten töiden suunnittelu- ja asiantuntijatehtävistä sekä tutkimus- ja maastotöistä puitesopimusten tekemistä varten. Hankinta koskee niitä toimeksiantoja, joita ei kilpailuta erillishankintoina. Suunnittelutyön kokonaiskustannukset voivat olla enintään 60 000 euroa (alv 0 %). Sopimuskausi on 1.1.2023 (tavoite)-31.12.2025. Tarjoukset pyydettiin jättämään 28.11.2022 klo 12.00 mennessä sähköisesti Cludia-kilpailutusjärjestelmää käyttäen.

Tarjoukset pyydettiin seuraavilta toimialoilta:

1. Tie-, katu- ja aluetekniikka
2. Liikennetekniikka
3. Geotekniikka
4. Tutkimuspalvelut
5. Maaperän pilaantuneisuusselvitykset
6. Vesihuolto
7. Taitorakenteet
8. Työmaavalvonta ja rakennuttaminen
9. Maisemasuunnittelu
10. Mittauspalvelut ja pohjatutkimukset

Kullekin toimialalla valitaan kolme palveluntuottajaa, jollei kelpoisuusehdon täyttäviä tarjouksia ole vähemmän.

Tarjoukset avattiin 29.11.2022 klo 8:55 alkaen.

Tarjoukset pisteytettiin toimialoittain painotettujen henkilöryhmätuntiveloitushintojen perusteella. Toimialoittain on ehdotettu valittavaksi kolme kokonaistaloudellisesti halvinta puitesopimuksen piiriin. Valituksi ehdotetuilta on tarkistettu tarjouksissa esitetyt kelpoisuusehdot. Kaikki valittavaksi esitetyt täyttivät kelpoisuusehdot.

Tarjouspyyntö, avauspöytäkirja, tarjousten vertailutaulukko ovat oheismateriaalina.

1. Tarjousten käsittely toimialalla "Tie-, katu- ja aluetekniikka"

Tarjous saatiin seuraavilta yhdeksältä konsulttitoimistolta: Afry Finland Oy, Destia Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Infrasuunnittelu Oy, Proxion Plan Oy, Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy, Sweco Infra & Rail Oy ja WSP Finland Oy.

Toimialalle "Tie-, katu- ja aluetekniikka" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

Sweco Infra & Rail Oy	92,9716 pistettä
Afry Finland Oy	91,73875 pistettä
Infrasuunnittelu Oy	90,71108 pistettä

2. Tarjousten käsittely toimialalla "Liikennetekniikka"

Tarjous saatiin seuraavilta seitsemältä konsulttitoimistolta: Afry Finland Oy, Destia Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy, Sweco Infra & Rail Oy ja WSP Finland Oy.

Toimialalle "Liikennetekniikka" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

Ramboll Finland Oy	96,54962 pistettä
Sitowise Oy	91,43068 pistettä
Afry Finland Oy	90,16693 pistettä

3. Tarjousten käsittely toimialalla "Geotekniikka"

Tarjous saatiin seuraavilta yhdeksältä konsulttitoimistolta: Destia Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Geo-Master Oy, Geopalvelu Oy, Maanpää Geo Oy, Ramboll Finland Oy, Sweco Infra & Rail Oy, Taratest Oy ja WSP Finland Oy.

Toimialalle "Geotekniikka" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

Geo-Master Oy	95,60818 pistettä
Sweco Infra ja Rail Oy	91,84593 pistettä
Taratest Oy	91,46577 pistettä

4. Tarjousten käsittely toimialalla "Tutkimuspalvelut"

Tarjous saatiin seuraavilta viideltä konsulttitoimistolta: Forcit Consulting Group Oy, Insinööritoimisto Varsinais-Suomen Kalliotekniikka Oy, Sitowise Oy, Taratest Oy ja WSP Finland Oy.

Toimialalle "Tutkimuspalvelut" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

Forcit Consulting Oy	96,87476 pistettä
Insinööritoimisto Varsinais-Suomen Kalliotekniikka Oy	92,15475 pistettä
Taratest Oy	66,66958 pistettä

5. Tarjousten käsittely toimialalla "Maaperän pilaantuneisuusselvitykset"

Tarjous saatiin seuraavilta kymmeneltä konsulttitoimistolta: Afry Finland Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Geo-Master Oy, Geopalvelu Oy, Ramboll Finland Oy, Sipti Environment Oy, Sitowise Oy, Sweco Infra & Rail Oy, Taratest Oy ja WSP Finland Oy.

Toimialalle "Maaperän pilaantuneisuusselvitykset" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

Geo-Master Oy	89,23387 pistettä
FCG Finnish Consulting Group Oy	87,89704 pistettä
Ramboll Finland Oy	86,94113 pistettä

6. Tarjousten käsittely toimialalla "Vesihuolto"

Tarjous saatiin seuraavilta seitsemältä konsulttitoimistolta: Afry Finland Oy, Destia Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy, Sweco Infra & Rail Oy ja WSP Finland Oy.

Toimialalle "Vesihuolto" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

Sitowise Oy	91,58396 pistettä
Destia Oy	91,09367 pistettä
Afry Finland Oy	90,74999 pistettä

7. Tarjousten käsittely toimialalla "Taitorakenteet"

Tarjous saatiin seuraavilta viideltä konsulttitoimistolta: Afry Finland Oy, A-insinöörit Civil Oy, Destia Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy ja Sitowise Oy.

Toimialalle "Taitorakenteet" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

FCG Finnish Consulting Group Oy	100,00000 pistettä
Afry Finland Oy	92,82251 pistettä
Destia Oy	88,57313 pistettä

8. Tarjousten käsittely toimialalla "Työmaavalvonta ja rakennuttaminen"

Tarjous saatiin seuraavilta seitsemältä konsulttitoimistolta: Afry Finland Oy, Fimpec PMO Oy, Proviko Oy, Rakennuttajatoimisto HTJ Oy, Ramboll CM Oy, Sweco PM Oy ja Welado Oy.

Toimialalle "Työmaavalvonta ja rakennuttaminen" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

Rakennuttajatoimisto HTJ Oy	97,50419 pistettä
Fimpec PMO Oy	88,23076 pistettä
Proviko Oy	78,44326 pistettä

9. Tarjousten käsittely toimialalla "Maisemasuunnittelu"

Tarjous saatiin seuraavilta yhdeksältä konsulttitoimistolta: Afry Finland Oy, Destia Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Helsingin maisema-arkkitehtitoimisto HELMA Oy, Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy, Suunnittelutoimisto 7 Oy, Sweco Infra & Rail Oy ja VSU maisema-arkkitehdit Oy.

Toimialalle "Maisemasuunnittelu" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

Sweco Infra & Rail Oy	95,61473 pistettä
Ramboll Finland Oy	94,60038 pistettä
Sitowise Oy	87,02803 pistettä

Tekninen lautakunta

§ 135

14.12.2022

10. Tarjousten käsittely toimialalla " Mittauspalvelut ja pohjatutkimukset"

Tarjous saatiin seuraavilta kahdeksalta konsulttitoimistolta: Afry Finland Oy, Geo-Master Oy, Geopalvelu Oy, Maanpää Geo Oy, Mitta Oy, Ramboll Finland Oy, Sweco Infra & Rail Oy, Taratest Oy

Toimialalle "Mittauspalvelut ja pohjatutkimukset" kokonaistaloudellisesti kolme edullisinta konsulttia ovat:

Maanpää Geo Oy	99,61538 pistettä
Mitta Oy	93,50679 pistettä
Taratest Oy	90,77173 pistettä

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Lautakunta hyväksyy puitesopimuksen piiriin kullekin toimialalle seuraavat konsulttitoimistot:

- Tie- katu- ja aluetekniikka: Sweco Infra & Rail Oy, Afry Finland Oy ja Infrasuunnittelu Oy

- Liikennetekniikka: Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy ja Afry Finland Oy

- Geotekniikka: Geo-Master Oy, Sweco Infra & Rail Oy ja Taratest Oy

- Tutkimuspalvelut:

Forcit Consulting Oy, Insinööritoimisto Varsinais-Suomen Kalliotekniikka Oy ja Taratest Oy

- Maaperän pilaantuneisuusselvitykset:

Geo-Master Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy ja Ramboll Finland Oy

- Vesihuolto: Sitowise Oy, Destia Oy, Afry Finland Oy

- Taitorakenteet: FCG Finnish Consulting Group Oy, Afry Finland Oy, Destia Oy

- Työmaavalvonta ja rakennuttaminen: Rakennuttajatoimisto HTJ Oy, Fimpec PMO Oy ja Proviko Oy

- Maisemasuunnittelu: Sweco Infra & Rail Oy, Ramboll Finland Oy ja Sitowise Oy

- Mittauspalvelut ja pohjatutkimukset: Maanpää Geo Oy, Mitta Oy ja Taratest Oy

Valittujen kanssa laaditaan puitesopimukset, jonka jälkeen puitejärjestely astuu voimaan.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto	§ 127	13.12.2021
Kaupunginhallitus	§ 502	20.12.2021
Tekninen lautakunta	§ 137	14.12.2022

Matkailijapuiston yleissuunnitelmaehdotuksen vahvistaminen

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 136
961/10.03.01.00.00/2022

Valmistelija Suunnitteluinsinööri Heli Ojanen 7.12.2022

Matkailijapuiston yleissuunnitelmaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä 3.10-17.10.2022 kaupungintalolla sekä kaupungin nettisivuilla. Nähtävilläolosta on kuulutettu kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla, kotisivuilla sekä Seutusanomissa ja Rannikkoseudussa. Lisäksi on pyydetty lausunto Sunborn Saga Oy:lta (Naantalin kylpylä).

Yleissuunnitelmaehdotuksesta jätettiin yksi muistutus nähtävilläoloaikana. Muistutuksessa on huomautettu suunnitelmasta puuttuvan nykyisiä puita ja pensaita. Päivitettyyn suunnitelmaan on päivitetty olemassa olevat puut ja pensaat. Muistutuksessa huomautetaan, että alueella olevat puut ja pensaat tulisi säilyttää. Päivitettyyn suunnitelmaan on lisätty poistettavia puita ja pensaita. Suunnitelmaan on lisätty poistettavaksi sellaiset puut ja pensaat, jotka eivät tue puistomaista yleisen alueen ilmettä.

Oheismateriaali: Muistutus

Sunborn Saga Oy:n lausunto on liitteenä. Lausunnossa Sunborn Saga Oy esittää kiinnostuksensa pop-up kioskin operointiin. Lausunnossaan Sunborn Saga Oy esittää myös, että huoltoreitin, alueen turvallisuuden ja pysäköinnin riittävyys sekä helikopterin laskeutumisen tarpeet pitää turvata.

Liite 1, TEKLA 14.9.2022

Sunborn Saga Oy:n kanssa käydyn keskustelun perusteella puiston suunnitelman ei nähty merkittävästi huonontavan helikopterin laskeutumismahdollisuuksia. Huoltoreittiin ei suunnitelmassa kohdistu toimenpiteitä. Alueen pysäköinnin tarvetta tulee selvittää jatkosuunnittelussa. Jatkosuunnitteluun tulee ottaa pop-up kioskin ja seikkailugolfin tuleva operoija mukaan, jotta suunnitelma antaa hyvät edellytykset toiminnalle.

Päivitetty suunnitelma on liitteenä.

Liite 2, TEKLA 14.9.2022

Esittelijä Tekninen johtaja

Päätösehdotus Tekninen lautakunta hyväksyy ja vahvistaa Matkailijapuiston päivitetyn yleissuunnitelmaehdotuksen.

Päätös Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto	§ 127	13.12.2021
Kaupunginhallitus	§ 502	20.12.2021
Tekninen lautakunta	§ 137	14.12.2022

Valtuutettu Leena Haanpään ym. valtuustoaloite lähikalan ja riistalihan nostamiseksi proteiinitarjonnan ykkösvaihtoehdoksi kaupungin tilaisuuksissa

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 127

Valtuutettu Leena Haanpää luki ja jätti seuraavan 12 valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen:

”Näin joulun alla ruoka on esillä monessa ja se johdattelee myös tähän valtuustoaloitteeseen. Naantalin vihreät pitää tärkeänä sitä, että Naantalin kaupunki ottaisi harkintaan uudistuksen ruokatarjoiluissaan. Naantali on saaristokaupunki, jolle olisi luontevaa painottaa kaupungin ruokatarjonnassa lähikalaa. Onhan meillä pitkät perinteet kalastuksessa ja kalantuotannossa, ja kaupunkimme on tervehtinyt ilolla myös uutta Röölään sillitehdasta eli Suomen Sillikonttori Oy:tä.

Kalaruoan terveellisyys ja siihen liittyvät ravitsemussuositukset ovat varmasti kaikkien salissa olevien tiedossa, ei siis niistä sen enempää. Mutta lähikalan tarjoaminen kaupungin ykköslihavaihtoehtona on paitsi terveysvaikutusten, myös lähiruokatuotannon näkökulmasta katsottuna erittäin perusteltua - imago- ja ympäristövaikutuksista puhumattakaan.

Me Naantalin vihreät haluamme lisäksi ehdottaa kalavaihtoehdon rinnalle lähilihaa, toisin sanoen sitä, että kaupungin tilaisuuksissa tarjottaisiin jatkossa kalan ohella tai vaihtoehtona ensisijaisesti riistaa. Sellaista riistaa, joka on peräisin omista metsistämme. Paikallisuuden, kotimaisuuden ja vastuullisuuden kunnioittaminen on tärkeää myös ruokakulttuurissa ja näiden kahden vaihtoehdon ottaminen perustaksi jatkossa kaupungin tarjoamissa ruoissa välittäisi kunnioitusta mitä konkreettisimmin.

Naantalin vihreät siis esittää, että kaupungilla ryhdytään toimiin, jolla kala- ja riistalihan nostamista proteiinitarjonnan ykkösvaihtoehdoksi selvitetään. Muistutamme samalla myös kasvisvaihtoehtojen tuomisesta osaksi normaalia ruokatarjontaa vanhanaikaisen erillisilmoituksen tilalle.”

Päätös

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 20.12.2021 § 502

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen teknisten palveluiden ateriapalveluille valmisteltavaksi. Aloitteen vastuuvastavalmistelijaksi nimetään palvelupäällikkö Heli Rantala.

Kaupunginvaltuusto	§ 127	13.12.2021
Kaupunginhallitus	§ 502	20.12.2021
Tekninen lautakunta	§ 137	14.12.2022

Valtuustoaloitteen käsittelyprosessi saa kestää korkeintaan yhden vuoden aloitteen jättämisestä lukien.

Päätös Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 137
1780/00.01.02.03/2021

Valmistelija Palvelupäällikkö Heli Rantala 7.11.2022

Kuluneen vuoden aikana varmasti jokainen on todennut elintarvikkeiden huimat hinnankorotukset. Korotukset ovat koskeneet kaikkia elintarvikeryhmiä, suurimmat korotukset ovat kohdistuneet kaloihin ja erilaisiin maitotaloustuotteisiin sekä viljatuotteisiin. Nykyisessä tilanteessa olemme tarkkaan miettineet, miten pystyisimme tuottamaan ateriat mahdollisimman pienillä muutoksilla ruokalistoihin kuitenkin niin, että pysytään annettujen määrärahojen puitteissa. Jonkun verran elintarvikkeisiin varatut määrärahat tulevat liittymään.

Paikallisuus, kotimaisuus ja vastuullisuus ovat kaikki tärkeitä arvoja myös Ateriapalveluissa. Kotimaisuuteen pyritään kaikissa elintarvikehankinnoissa aina, kun taloudelliset realiteetit sen vain sallivat ja kotimaisia tuotteita on saatavilla.

Lähikalan saatavuus isommassa mittakaavassa on kovin haasteellista, varsinkin kun puhutaan ihan paikallisesta kalasta. Ateriapalvelut valmistavat n. 4 200 lounasta päivittäin. Tilaustarjoiluissa saatavuus ei ole ongelmana. Kalatoimittajamme kalat tulevat Saaristomeren alueelta n. 100 km:n säteeltä, lähinnä Houtskarista, Kasnäsista ja Ahvenanmaalta. Pienempiä määriä voidaan ostaa suoraan paikallisilta kalastajilta, mikäli lähikalaa on saatavissa oikein käsiteltynä / jalostettuna ja sitä on saatavilla. Kalaruokien määrää pyritään lisäämään kaikilla ruokalistoilla, mikäli kalan hintakehitys kääntyy laskuun ensi vuoden aikana.

Lähilihan käytössä on myös omat haasteensa. Vaikka Naantalin metsissäkin vilistää runsaasti peuroja / kauriita, ei niiden toimittaminen keittiöihin raaka-aineeksi ole kovin yksinkertaista. [Microsoft Word - Riistaohje 2022.docx \(ruokavirasto.fi\)](#). Ammattikeittiöissä ei saa käyttää kuin tarkastettua lihaa ja elintarvikelainsäädäntöä on noudatettava kaikilta osin. Pienemmissä määrissä eli lähinnä tilaustarjoiluissa riistalihaakin pystytään tarjoamaan saatavuuden mukaan.

Kasvisvaihtoehto on päivittäin tarjolla kaikissa kouluissa ja henkilöstöruokailuissa vapaassa otossa linjastoissa. Päiväkoteihin toimitetaan kasvisruokia tilausten mukaan. Poikkeuksena uusi Aurinkometsän päiväkot, joka ruokailee ruokasalissa, joten myös heillä on

Kaupunginvaltuusto	§ 127	13.12.2021
Kaupunginhallitus	§ 502	20.12.2021
Tekninen lautakunta	§ 137	14.12.2022

koko linjastotarjonta valittavanaan. Samoin tullaan toimimaan Luonnonmaan perhetalon aloittaessa toimintansa.

Ateriapalvelut lisää lähikalan ja riistan käyttöä kaupungin tilaisuuksissa, joissa tarjoillaan ruokaa.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle selostusosan mukaisen vastauksen valtuutettu Leena Haanpään ym. valtuustoaloitteeseen lähikalan ja riistalihan nostamiseksi proteiinitarjonnan ykkösvaihtoehdoksi kaupungin tilaisuuksissa.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Ilmoitusasiat ja viranhaltijapäätökset

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 138

Valmistelija

Teknisen toimen sihteerin Raija Seppä 7.12.2022

Viranhaltijapäätökset

Tekninen johtaja

- 21.11.2022 nro 30: Teknisten palveluiden saatavien poistaminen

Yhdyskuntatekniikan päällikkö

- 16.11.2022 nro 101: Katualueen vuokraaminen parvekkeiden kattokorjauksen ajaksi, Tuulensuunkatu 27
- 18.11.2022 nro 102: Puistotyöntekijän vakanssin n:o 1724106 täyttäminen
- 18.11.2022 nro 103: Puistotyöntekijän vakanssin n:o 1724105 täyttäminen
- 18.11.2022 nro 104: Maanomistajan lupa ilotulituksen järjestämistä varten 31.12.2022 klo 24.00 Kuparivuorella
- 23.11.2022 nro 105: Kaivulupa osoitteeseen Torikatu 10
- 28.11.2022 nro 106: Joulutapahtuman junakuljetus 2022
- 29.11.2022 nro 107 Lumitykin hankinta
- 30.11.2022 nro 108: Koivukarin hylyn poistaminen

Kiinteistöpäällikkö

- 28.11.2022 nro 19: Asunnon vuokraaminen Velkualta

Kaupunginpuutarhuri

- 21.11.2022 nro 10: Naantalin Reservialiupseerit r.y:n järjestämän Joulutulet -tapahtuma Naantalin Kirkkopuistossa 8.12.2022
- 22.11.2022 nro 11: Vanhan kaupungin Lasten joulu -tapahtuma 4.12.2022 Itsenäisyydenpuistossa
- 30.11.2022 nro 12: Eläinten Joulu -tapahtuman järjestäminen Itsenäisyydenpuistossa

Maankäyttöpäällikkö

- 22.11.2022 nro 14: Pellonvuokrasopimuksen jatkaminen Luonnonmaan Keitilässä
- 23.11.2022 nro 15: Pellonvuokrasopimuksen jatkaminen Luonnonmaan Saksilassa
- 7.12.2022 nro 16: Pellonvuokrasopimuksen jatkaminen Luolalassa

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää olla käyttämättä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta edellä selostusosassa viranhaltijapäätösasiakirjoissa ilmeneviin päätöksiin.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 127, § 128, § 131, § 132, § 137, § 138

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 129, § 130**Oikaisuvaatimusohjeet**

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Kaupungin nettisivut 20.12.2022 .

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Naantalin kaupunki, Tekninen lautakunta
Postiosoite: PL 43, 21101 Naantali
Käyntiosoite: Käsityöläiskatu 2, 21100 Naantali
Sähköposti: kirjaamo@naantali.fi

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) tai kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Naantalin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätöstä koskeva pöytäkirjanote on lähetetty hänelle kirjeellä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta muutoksenhaku aikaan. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, oikaisuvaatimuksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava päätös, johon haetaan oikaisua sekä millaista oikaisua haetaan ja millä perusteilla. Oikaisuvaatimus on sen tekijän allekirjoitettava.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 133, § 134, § 135**Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus**

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Kaupungin nettisivut 20.12.2022 .

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä *hankintaoikaisu*). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä *asianosainen*). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje**Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde**

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintapäätöksen tehneelle hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

Naantalin kaupunki, Tekninen lautakunta

Postiosoite: PL 43, 21101 Naantali

Käyntiosoite: Käsityöläiskatu 2, 21100 Naantali

Sähköposti: kirjaamo@naantali.fi

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

1. yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2. sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3. sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Muutoksenhaku aika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden aukioloajan päättymistä.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
3. vaatimusten perustelut;

4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä markkinaoikeudelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi markkinaoikeus valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinnmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus

toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Valituksen toimittaminen, markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Markkinaoikeuden osoite:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 136**Valitusosoitus**

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Kaupungin nettisivut 20.12.2022 .

Hallintovalitus

Päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

- valitusaika 30 päivää
- valitusviranomainen:

Turun hallinto-oikeus
Postiosoite: PL 32, 20101 Turku
Käyntiosoite: Yliopistonkatu 34, 20100 Turku
Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2–4, 20100 Turku

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla valituksen käsittelystä hallinto-oikeudessa perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätöstä koskeva pöytäkirjanote on lähetetty hänelle kirjeellä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, valituksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen.

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valituskirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.